

[Úvodní Stránka](#) > ... > [Soudní Řízení](#) > [Občanskoprávní Věci](#) > [Dokazování](#) > [Italy](#)

Dokazování

 Itálie

Obsah zajišťuje

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Důkazní břemeno

1.1 Jaká jsou pravidla týkající se důkazního břemena?

Důkazní břemeno se řídí zásadami stanovenými v článku 2697 občanského zákoníku, který uvádí, že: „Osoby, které hodlají uplatnit právo u soudu, předloží důkazy o skutečnostech, jež tento nárok podporují. Strana, která zpochybňuje správnost těchto skutečností nebo tvrdí, že se právo změnilo či zaniklo, předloží důkazy o skutečnostech, jež podporují tuto námitku.“

Obecně tedy platí, že každý, kdo chce podat určitou žalobu, musí předložit důkazy o skutečnostech, které daný nárok podporují. Například žalobce, který požaduje uhrazení částky splatné na základě smlouvy, musí prokázat existenci a platnost smlouvy a uplynutí lhůt stanovených smlouvou. Žalovaná strana, která chce platbu popřít, musí ve svém tvrzení, jímž nároku odporuje, prokázat uváděné skutečnosti, které mají platbu měnit, vylučovat nebo rušit, například že platba již byla provedena, že dluh byl splněn nebo že jí má být zaplacen vyšší dluh.

Pokud žalobce není schopen svůj nárok doložit, je žaloba zamítnuta bez ohledu na to, zda žalovaná strana předloží důkazy či tvrzení na svou obranu. Stejně pravidlo platí i pro žalovanou stranu, která následně učiní vůči žalobci protinávrh (*domanda riconvenzionale*).

Článek 2698 občanského zákoníku činí neplatnou jakoukoliv dohodu, jejímž cílem je přenesení nebo úprava důkazního břemene v souvislosti s nezcizitelným právem nebo v jejímž důsledku je pro jednu ze stran příliš obtížné uplatnit svá práva.

Nedostatečné důkazy škodí argumentům strany, která je povinna prokázat nebo vyvrátit skutečnosti, ať už jde o stranu žalující či žalovanou, jelikož na nedostatečné důkazy se pohlíží stejně jako na neexistenci důkazů.

1.2 Existují pravidla, která vylučují některé skutečnosti z důkazního břemene? Ve kterých případech? Je možné i tak vyvrátit určité právní domněnky předložením důkazu?

Důkazní břemeno se nevztahuje na tyto případy:

- pokud jde o domněnky, tj. tam, kde zákon sám stanoví důkazní hodnotu určitých skutečností nebo umožňuje soudu vyvodit závěry ohledně neznámé skutečnosti ze známé skutečnosti (článek 2727 občanského zákoníku).

Domněnky jsou rozděleny na:

– právní domněnky: jsou stanoveny zákonem a mohou být vyvrátitelné (*iuris tantum*), což znamená, že je lze vyvrátit, je-li prokázán opak, nebo nevyvrátitelné (*iuris et de iure*), což znamená, že je nelze vyvrátit tím, že je soudu předložen důkaz o opaku,

– prosté domněnky: jsou ponechány na pečlivé úvaze soudu, který má připustit pouze vážné, přesné a logické domněnky. Kromě toho nelze jako prosté domněnky připustit skutečnosti, u nichž zákon nedovoluje svědecké

výpovědi (článek 2729 občanského zákoníku),

- obecně známé skutečnosti (*fatti notori*), tj. skutečnosti, které jsou v době a místě vydání rozhodnutí obecně známé a nelze je zpochybnit (článek 115 občanského soudního řádu),
- nesporné či uznané skutečnosti, tj. skutečnosti, jež uvedly obě strany nebo které uznala – i mlčky – strana, která by mohla mít zájem na jejich zpochybnění, pokud se tato strana dostavila k soudu (čl. 115 odst. 1 občanského soudního řádu).

1.3 Do jaké míry musí být soud přesvědčen o pravdivosti faktu, aby na něm založil rozsudek?

Soudní rozhodnutí potvrzující nárok nebo případné námitky vůči němu musí být založeno výhradně na skutečnostech, které byly plně prokázány, a to přímo, nebo na základě domněnky. V občanských věcech musí soud na základě důkazů přednesených u soudu rozhodnout, že určitá skutečnost je pravděpodobnější než opak.

Rozsudek soudu se nesmí zakládat na neprokázaných skutečnostech, a to ani tehdy, jsou-li velmi dobře možné (čl. 115 odst. 1 občanského soudního řádu).

2 Provádění důkazů

2.1 Provádí soud dokazování pouze na návrh účastníků nebo může soudce v některých případech provádět důkazy i z vlastního podnětu?

V italském právním systému se dokazování řídí zásadou, že rozsah řízení určují jeho účastníci (*principio dispositivo*), která je stanovena v čl. 115 odst. 1 občanského soudního řádu, podle něhož soud musí ve svém rozsudku vycházet z důkazů předložených stranami, „s výjimkou situací stanovených zákonem“.

Určité výjimky z tohoto pravidla jsou stanoveny v následujících článcích občanského soudního řádu:

- článek 117: umožňuje neformální výslech stran,
- článek 118: umožňuje nařídit ohledání osob a předmětů,
- články 61 a 191: umožňují soudu vyžádat si znalecké posudky,
- článek 257: umožňuje soudu předvolat svědky, které zmínil jiný svědek,
- článek 281-ter: umožňuje soudu (*tribunale*), který zasedá jako samosoudce, nařídit provedení důkazu svědkem, pokud popis skutečností uváděný stranami zmiňuje osoby, které jsou (jak se zdá) obeznámeny se skutečnostmi.

V pracovněprávních sporech dává zákoník soudci více pravomocí, zejména v těchto ustanoveních:

- článek 420: stanoví volný výslech stran během projednávání dané věci, a
- článek 421: stanoví, že soud může kdykoli z vlastního podnětu nařídit připuštění jiného druhu důkazu, kromě „rozhodné přísahy“, a to i mimo rámeček stanovený občanským zákoníkem. Tuto pravomoc nelze uplatnit k prokázání skutečností, které strany neuplatnily v zákonem stanovených lhůtách. V případě, že jsou připuštěny důkazy z vlastního podnětu soudu, mají strany právo předložit důkazy o opaku.

Pro případy týkající se osob, nezletilých a rodin stanoví čl. 473-*bis* odst. 2, že soud může nařídit důkazy mimo meze přípustnosti dané občanským zákoníkem, v souladu se zásadou kontradiktornosti a právem na důkaz opaku. Soud může nařídit majetkové šetření, a to i prostřednictvím policie.

2.2 Je-li návrhu účastníka na provedení důkazu vyhověno, co následuje?

Požaduje-li strana důkazy o určitých skutečnostech, může druhá strana požadovat důkazy o opaku, pokud byla tvrzení uplatněna v zákonem stanovených lhůtách. Soud oběma žádostem vyhoví, má-li důvod se domnívat, že předložené skutečnosti budou relevantní pro účely rozhodování.

Pokud soud důkaz připustí, přistoupí k jeho provedení.

Po provedení důkazů bude v dané věci rozhodnuto.

2.3 Ve kterých případech může soud zamítnout návrh účastníka na provedení dokazování?

Soud zamítne návrh na provedení důkazů, pokud by tyto důkazy byly bezcenné nebo podle zákona nepřijatelné (například pokud je uplatněn nárok založený pouze na svědeckých výpovědích ohledně smlouvy, u níž zákon vyžaduje písemnou formu) nebo pokud by skutečnosti, kterých se návrh týká, byly pro účely rozhodnutí irelevantní (například svědectví o skutečnosti nesouvisející s předmětem sporu). Soud může rovněž vyloučit nadbytečné důkazy o skutečnostech, které již jsou dostatečně podloženy.

2.4 Jaké existují druhy důkazních prostředků?

Italské právo rozlišuje mezi listinnými důkazy a důkazy, které nemají písemnou podobu.

Listinné důkazy zahrnují:

- veřejné listiny (článek 2699 a násl. občanského zákoníku),
- soukromé listiny (článek 2702 a násl. občanského zákoníku),
- telegramy (článek 2705 a násl. občanského zákoníku),
- domácí soubory a záznamy (článek 2707 občanského zákoníku),
- účetní záznamy podniků (článek 2709 občanského zákoníku),
- mechanicky pořízené kopie (článek 2712 občanského zákoníku),
- kopie dokladů a smluv (článek 2714 a násl. občanského zákoníku).

Důkazy, které nemají písemnou podobu, zahrnují:

- výslech svědků (článek 2721 a násl. občanského zákoníku),
- doznání (článek 2730 a násl. občanského zákoníku),
- místopřísežná prohlášení (článek 2736 a násl. občanského zákoníku),
- ohledání (článek 258 a násl. občanského soudního řádu).

Existují rovněž znalecké posudky, které soudu poskytují technické znalosti, kterými nedisponuje.

2.5 Jaké jsou metody dokazování pomocí svědků a jak se liší od dokazování pomocí znalců? Jaká jsou pravidla pro předkládání písemných důkazů a znaleckých posudků?

Svědecké důkazy připouští soud (článek 245 občanského soudního řádu); soud usnesením svědkovi nařídí, aby se dostavil za účelem poskytnutí důkazů, přičemž pokud tak neučiní, vystavuje se postihu donucovacím opatřením a pořádkové pokutě.

Soud stanoví místo, čas a způsob dokazování. Na žádost dotčené strany doručuje svědkům předvolání soudní exekutor. Svědek přečte závazek že bude vypovídat pravdu, a poté ho soudce vyslyší – strany nemohou vyslyšet svědky přímo.

Znalce jmenuje soud, který jim klade otázky a vyzývá je, aby se dostavili k jednání a poskytli místopřísežné prohlášení. Nedávno byla zavedena možnost, aby znalec zaslal digitálně podepsané místopřísežné prohlášení a nemusel se tak účastnit jednání (článek 193 občanského soudního řádu).

Znalci zpravidla vyhotoví písemnou zprávu, soud jim však může nařídít, aby se dostavili na jednání, kde mohou být během jednání vyslechnuti ústně (článek 195 občanského soudního řádu).

Písemné důkazy jsou součástí řízení, jakmile jsou založeny do spisu, který se týká účastníka řízení, a to při prvním jednání nebo později podle zákonem stanovených lhůt.

2.6 Mají některé způsoby dokazování větší důkazní sílu než jiné?

V Itálii se rozlišuje mezi důkazy, které může soud volně posoudit, a právními důkazy. Právní důkazy mají přednost před jakýmkoli jiným druhem důkazů. Mezi právní důkazy patří veřejné listiny, místopřísežná prohlášení a doznání.

Veřejné listiny (článek 2699 a násl. občanského zákoníku) jsou dokumenty, které jsou s potřebnými náležitostmi vyhotoveny notářem (*notaio*) nebo jiným státním úředníkem, který je oprávněn potvrdit jejich veřejnou povahu v

místě, kde byla listina vyhotovena. Veřejné listiny mají plnou hodnotu jako důkaz, pokud se neprokáže, že jsou padělané. S výjimkou této námítky představují absolutní a bezpodmínečný důkaz skutečností, u nichž úřední osoba potvrzuje, že je osobně vykonala, nebo které se odehrály v její přítomnosti. Pravdivost prohlášení stran ve veřejných listinách však soud posuzuje volně (tzn. jinými důkazy nelze prokázat, že prohlášení nebylo učiněno, ale lze dokázat, že jeho obsah je nepravdivý).

1. Doznání (článek 2730 občanského zákoníku) je prohlášení jedné strany, jímž potvrzuje pravdivost skutečností, které jsou v její neprospěch a ve prospěch druhé strany.

Přísaha (článek 2736 občanského zákoníku) je místopřísežné prohlášení strany o pravdivosti určité skutečnosti. Může být poskytnuto na žádost druhé strany, aby ovlivnilo rozhodnutí, nebo na žádost soudu, je-li skutečnost prokázána pouze částečně nebo pokud nelze jinak zjistit ekonomickou hodnotu věci. V praxi se používá velmi zřídka.

2. Nevyvratitelné domněnky (*presunzioni iuris et de iure*) (článek 2727 občanského zákoníku) jsou navíc ještě účinnější, neboť nejsou přípustné důkazy předkládané k jejich vyvrácení.

2.7 Jsou pro prokázání určitých skutečností povinné určité způsoby dokazování?

Podle zákona je nezbytné určité skutečnosti prokázat výhradně pomocí zvláštních forem důkazů, přičemž v některých případech jde o veřejné listiny a v jiných o písemné dokumenty, které mohou být veřejné nebo soukromé.

2.8 Mají svědci ze zákona povinnost svědčit?

Svědci jsou povinni vypovídat, přičemž v případě odmítnutí výpovědi, nepravdivé výpovědi nebo zatajení důkazu hrozí trestní postih (článek 372 trestního zákoníku), ledaže zákon stanoví jinak. Určité osoby jsou zproštěny povinností vypovídat a mají možnost se výpovědi zdržet.

2.9 Ve kterých případech mohou svědci odmítnout vypovídat?

V případech stanovených v trestním řádu, na něž odkazuje občanský soudní řád: jedná se o osoby, které mohou odmítnout vypovídat, jelikož jsou vázány profesním tajemstvím, úředním tajemstvím nebo státním tajemstvím.

2.10 Může být osoba, která odmítne vypovídat jako svědek, sankcionována nebo přinucena podat svědeckví?

Podle článku 256 občanského soudního řádu bude svědek, který se dostaví k soudu, ale odmítne vypovídat, aniž by uvedl řádné důvody, nebo který zavádá oprávněný důvod pro podezření, že podává křivou výpověď nebo zatajuje důkazy, soudem oznámen státnímu zástupci a bude mu předána kopie záznamu jednání.

Dále, pokud se svědek nedostaví, článek 255 občanského soudního řádu dává soudu pravomoc nařídit, aby byl svědek nucen předveden k soudu policií, a uložit mu pokutu.

2.11 Existují osoby, od nichž nelze vyžadovat svědeckví?

Jednotlivci, kteří mají osobní zájem na skutečnostech daného případu, nemohou poskytnout důkazy, a to ani tehdy, pokud se oficiálně neúčastní řízení jako jedna ze stran (článek 246 občanského soudního řádu).

2.12 Jaká je úloha soudce a účastníků při výslechu svědků? Za jakých podmínek lze svědka vyslechnout prostřednictvím videokonference nebo jiných technických prostředků?

Soudce svědka vyslýchá tak, že mu klade přímé otázky ohledně skutečností uznaných za důležité pro řízení a jakékoli otázky ohledně týchž skutečností, které při výslechu žádají právní zástupci stran.

Výslech formou videokonference není vyloučen, ačkoli není v občanském soudním řádu výslovně stanoven. Článek 202 občanského soudního řádu stanoví, že když soudce vedoucí šetření nařídí provedení důkazů, „stanoví čas, místo a způsob provedení“ těchto důkazů.

Nedávno byla do italského práva zavedena možnost konat za určitých podmínek jednání prostřednictvím

audiovizuálního spojení na dálku (článek 127-*bis* občanského soudního řádu). V italském občanském řízení může soudce nařídít jednání prostřednictvím audiovizuálního spojení na dálku, při němž mají být přítomni pouze právní zástupce žalované strany, strany řízení, státní zastupitelství a členové pomocného personálu soudu. Pokud však mají být vyslechnuti svědci, platí povinnost, aby se k soudu dostavili osobně.

V zahraničním řízení, v němž je zahraniční soud oprávněn provádět dokazování přímo, může tento soud vyslechnout svědka prostřednictvím videokonference, pokud to stanoví procesní právo tohoto soudu. V případě že dokazování provádí italský soud, musí se svědek k soudu dostavit osobně, neboť italské právo neumožňuje svědeckou výpověď prostřednictvím videokonference. Je-li k tomu zmocněn, může se dožadující zahraniční soud zúčastnit dokazování, a to i prostřednictvím videokonference.

3 Hodnocení důkazů

3.1 Jestliže účastník získal důkaz nezákonným způsobem, existují omezení přípustnosti takového důkazu při rozhodování?

Soud nebere v potaz důkazy, které nebyly oficiálně předloženy a uznány jako přípustné.

V občanském řízení se nezákonně získané listiny obvykle připouštějí, s výjimkou případů, kdy právní předpisy stanoví jinak. Trestní odpovědnost strany, která se za účelem získání listiny dopustila trestného činu, zůstává nedotčena.

3.2 Jsem-li účastníkem řízení, bude moje tvrzení považováno za důkaz?

Žádná tvrzení strany, která jsou příznivá pro ni samotnou, nebudou považována za důkaz. Avšak doznání (které tedy bude mít negativní konotace) učiněné během formálního výsledku bude považováno za negativní důkaz proti účastníkovi, který toto doznání učinil. Prohlášení, která jsou v neprospěch strany, která je učinila, jsou relevantní i v případě, že jsou učiněna mimo řízení, například v dopise.

4 Určil tento členský stát v souladu s čl. 2 odst. 1 nařízení o dokazování jiné orgány, které jsou příslušné k dokazování pro účely soudních řízení v občanských nebo obchodních věcech podle uvedeného nařízení? Pokud ano, v jakých řízeních jsou příslušné k dokazování? Mohou žádat pouze o provedení dokazování, nebo rovněž pomáhat při dokazování na základě žádosti jiného členského státu? Viz rovněž oznámení podle čl. 2 odst. 1 nařízení o dokazování

Itálie neuznává mimo soudu žádný jiný orgán.

■ Poslední aktualizace: 05/01/2026

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.